

Den eneste sag på dagsordenen var:

Forhandling om undervisningsministerens skriftlige redegørelse af 19. april for situationen omkring de højere og andre videregående uddannelser.

(Redegørelsen (nr. V) findes i tidenden sp. 5342).

Ritt Bjerregaard (S):

Socialdemokratiet er tilfreds med, at vi får debatten om de videregående uddannelser i dag. Vi havde gerne set den på et tidligere tidspunkt, så der ikke var truffet forhastede beslutninger f. eks. omkring Roskilde universitetscenter. Vi er enige med ministeren i, at det drejer sig om et uhyre nuanceret og kompliceret område, og at politikerne må bestemme sig til, i hvilken retning de mener udviklingen skal gå. Det foreliggende meget omfattende materiale giver mulighed for politiske beslutninger, og vi håber, debatten i dag ikke kun bliver tom snak.

Vi vil gerne takke ministeren for den meget klare redegørelse. Vi er glædeligt overraskede over, at ministeren heri forpligter sig på en lang række områder, der helt falder i tråd med socialdemokratiets uddannelsespolitiske målsætning, f. eks. vedrørende folkeskolen, side 8 og 9, ungdomsuddannelserne, side 9 og 14, og de erhvervsfaglige forsøgsuddannelser, også side 14.

Undervisningsministeren har delt sin redegørelse i 7 punkter. Af dem mener socialdemokratiet at der knytter sig størst politisk interesse til afsnittene om adgangregulering, uddannelsessystemets struktur og styringsmulighederne, og jeg skal derfor kun indledningsvis beskæftige mig med de andre.

I afsnittet om prioritering og mål er socialdemokratiet fuldstændig enig med ministeren i, at det af hensyn til befolkningens generelle uddannelsesniveau er vigtigt at prioritere en reform af folkeskolen, ungdomsuddannelsen og voksenuddannelsen højere end stigning i tilgangen til de lange, videregående uddannelser. Vi håber, denne indstilling må vise sig i de forslag, ministeren vil lægge frem for folketinget. Socialdemokratiet har for folkeskoleområdet gjort det let for ministeren ved at genfremsætte folkeskolereformforslaget, ligesom vi for de 16—

19-årige har fået udarbejdet Højbybetænkningen.

Den tilbagevendende eller livslange uddannelse er et vigtigt princip at få fastslået, og socialdemokratiet vil gerne understrege, at vi ønsker at nå frem til et system, hvorefter enhver har ret til en uddannelse af en bestemt varighed, f. eks. 9 års folkeskole plus 3 års overliggende uddannelse. Vi skal ikke i dag særlig beskæftige os med disse spørgsmål, men socialdemokratiet ser gerne, at uddannelsen af den voksne generation får en høj prioritering.

I lyset af denne prioritering skal vore tanker om de videregående uddannelser ses. I afsnittet om tilgangen til de videregående uddannelser er bl. a. indeholdt problemerne omkring adgangsbegrænsningen. Socialdemokratiet står ikke fremmed over for tanken om regulering eller med andre ord styring af de videregående uddannelser. Samfundet reguleres på langt de fleste områder i dag, og der er en lang række nye områder, hvor en stærkere styring er nødvendig. Det vil vi vende tilbage til under den generelle drøftelse om perspektivplan II.

Det plejer ikke at være helt let at få venstre i tale på disse områder. En liberal tankegang har netop som grundlag troen på, at tingene af sig selv vil gå i den rigtige retning. Man kan derfor undre sig over, at en liberal regering ikke vælger at nedbryde adgangsbegrænsning de steder, hvor den findes i dag, for så at lade området strukturere sig selv.

Socialdemokratiet er tilhænger af, at de offentlige bevillinger udnyttes bedst muligt, og det forudsætter naturligvis, at alle med den fornødne baggrund har lige ret til de højere uddannelser. Vi finder den nuværende adgangregulering urimelig og utilstrækkelig og er derfor meget glade for, at der nu foreligger et materiale, der giver os mulighed for at ændre det.

Adgangsbegrænsning inden for nogle uddannelsesområder og fri adgang inden for andre er selvfølgelig helt utilstrækkelige styringsmidler, og fordrejningen understreges af, at der er begrænsning på de kortere varende uddannelser og ikke på de længere varende, selv om disse er dyrere for samfundet. For eksempel kan ikke alle påbegynde en uddannelse til sygeplejerske, men alle kan starte på lægestudiet. Tilsvarende gælder